

Servicepunt
Circulair

de natuur en
milieufederaties

Stappenplan Circulaire Bedrijfsvoering

Inleiding

In een circulaire economie gaan geen grondstoffen verloren en worden deze oneindig hergebruikt. Deze circulaire economie komt er alleen als iedereen meedoet; overheid, inwoners en het bedrijfsleven. Deze flyer is bedoeld voor medewerkers van bedrijven die stappen willen zetten richting een circulaire bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld de ontwerpafdeling van het product, de duurzaamheidsafdeling of de facilitaire dienst. Hieronder staat een stappenplan voor het circulair maken van een bedrijf of organisatie. Heb je na het lezen van deze flyer nog vragen? Vind dan [hier](#) je regionale contactpersoon en stel je vraag.

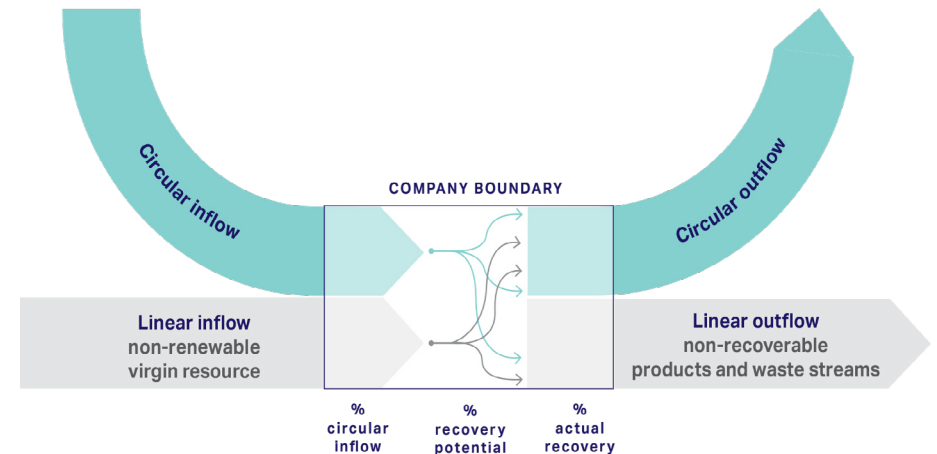
Stap 1: Inventarisatie grondstoffen

Maak een inventarisatie van de grondstoffen die de organisatie in- en uit gaan. Hierbij kun je denken aan de productie van je product, maar ook meubilair, ICT-hardware, catering, materialen t.b.v. beheer en onderhoud van gebouwen. Denk tenslotte ook aan giften (zoals kerstpakketten), koffiekopjes en kantooraccessoires. Begin bij de grootste stromen en werk dan door naar de kleinere grondstofstromen. Meer inspiratie kun je vinden in 'De verborgen impact' van Babette Porcelijn.

Stap 2: Grondstoffen core business

Voor veel bedrijven is het maken of verwerken van producten onderdeel van de core business. Er worden vaak veel grondstoffen voor de productie gebruikt. Bedrijven kunnen dus duurzame impact maken in de keten wanneer zij deze producten circulair produceren, omdat hiermee gebruik van nieuwe grondstoffen voorkomen wordt. Analyseer daarom welke grondstoffen het bedrijf binnenkomen en welke het bedrijf uit gaan. Zijn die grondstoffen herbruikbaar, recyclebaar en/of hernieuwbaar? Is er een reststroom die opnieuw ingezet of voorkomen kan worden? Enkele tools die je goed kunt gebruiken om een circulaire materialenanalyse uit te voeren, zijn:

- 1 [Circular Transition Indicators](#) (voor grotere bedrijven)
- 2 [Circularity Check](#) (voor producten en diensten van MKB'ers)
- 3 [Cradle2Cradle 4.0](#) (voor een certificering)
- 4 Of kijk [hier](#) voor meer inspiratie.

Bron: Circular Transition Indicators

Maak vervolgens circulaire interventies:

- 1 Voorkom het inkopen van onnodige producten of gebruik grondstoffen opnieuw.
- 2 Ga in gesprek met leveranciers, maak de keten transparant, en voorkom onnodige afvalstromen.
- 3 Gebruik gerecyclede en/of hernieuwbare materialen voor je product.
- 4 Zorg dat het product [losmaakbaar](#) is.
- 5 Zorg dat het product herbruikbaar of recyclebaar is.
- 6 Zorg dat het product lang meegaat.

Stap 3: Grondstoffen voor facilitaire diensten

Naast de grondstoffen die te maken hebben met je core business, gebruik je nog meer grondstoffen. Denk bijvoorbeeld aan het gebouw van jouw bedrijf, het interieur en de catering. Een algemene tip hierbij is om te werken met [Rapid Circular Contracting](#). Deze innovatieve manier van aanbesteden past veel beter bij circulaire dienstmodellen, maar levert doorgaans ook betere resultaten voor de inkoopende partij.

Gebouw

Los van het energieneutraal (of energieopwekkend) maken van je gebouw, zijn er ook stappen te zetten in het circulair maken van je pand. De volgende dingen kun je doen:

- 1 Gebruik circulaire isolatiematerialen om je pand te isoleren. Zo zijn er verschillende materialen van [biobased](#) (en dus hernieuw bare) grondstoffen zoals van hennep en vlas. Ook zijn er isolatiematerialen gemaakt van hergebruikte materialen zoals [textiel](#) en [papier](#).
- 2 Gebruik bij een verbouwing circulaire materialen. Biobased materialen, zoals hout, leggen CO2 vast en houden deze ook vast als ze worden gebruikt in jouw gebouw. Gerecyclede materialen hebben al een langere levensduur gehad en hebben daardoor een lagere voetprint.
- 3 Nieuw pand nodig? Soms kun je de grondstoffen uit het oude pand goed opnieuw gebruiken. Zie bijvoorbeeld [dit voorbeeld](#) van de DNB.
- 4 Bekijk deze [flyer](#) voor meer tips voor een circulaire verbouwing.

Interieur

Voor het interieur zijn verschillende goede circulaire opties:

- 1 Verschillende partijen bieden Meubilair as a Service aan. Er zitten een paar grote voordelen aan dergelijke servicecontracten. Zo wordt het meubilair vaak direct gerepareerd of vervangen als het stuk is. Daarnaast zorgt het voor lage instapkosten voor nieuwe bedrijven en kun je het abonnement gemakkelijk beëindigen als je het meubilair niet meer nodig hebt. Kijk bijvoorbeeld bij [Ahrend](#). Ook heb je geen opslag(kosten) en is er vaak meer assortiment beschikbaar.
- 2 Ook bij kantoormeubilair kun je gebruik maken van tweedehandsproducten, die na een opknapbeurt weer dezelfde kwaliteit hebben als nieuw, voor een lagere prijs. Kijk bijvoorbeeld eens bij [Loops](#), [JetChair](#) of [Welltrade](#). Bij dergelijke partijen kun je vaak ook de gebruikte materialen kwijt.

Catering

Ook in de keuken valt er flink te verduurzamen. Maak daarover afspraken met de catering. Je kunt zaken implementeren als:

- 1 Een 'Meatless Monday' of een 'Vegan Friday' of doe mee aan de [Week zonder vlees](#), want vegetarische en veganistische opties hebben nu eenmaal minder grondstoffen nodig om geproduceerd te worden.
- 2 Verschillende partijen in Nederland, zoals [Rotterzwam](#) en Fungifactory maken producten van de koffiedik uit de koffieautomaten op jouw kantoor.

- 3 Als je een geschikte buitenruimte hebt, kun je het groenafval uit de catering zelf composteren. Dit verkleint het volume met 90% en het restproduct is een goede bodemverbeteraar. Wanneer je het groenafval goed gescheiden aanlevert aan een afvalverwerker wordt het doorgaans ook gecomposteerd.

Elektronica

Ook voor de hardware zijn circulaire alternatieven beschikbaar:

- 1 De printerindustrie was de eerste die het circulaire dienstenmodel adopteerde. Je koopt in dit model niet zelf een printer, maar je betaalt het printbedrijf per printje en zij zorgen dat de printer werkt. Dit levert circulaire voordelen op, omdat het voor de printerindustrie aantrekkelijker wordt om een product te maken dat lang mee gaat en gemakkelijk te repareren is. Ook kun je bij sommige bedrijven je CO2 uitstoot per printje inzichtelijk maken, om zo de bewustwording van de gebruikers te verhogen.

- 2 De bekendste aanbieder van circulaire hardware in Nederland is [Fairphone](#). Deze smartphone is vergeleken met andere smartphones enorm goed te repareren en waar nodig te upgraden met nieuwe onderdelen. Daarnaast komen de grondstoffen zoveel mogelijk van duurzame bronnen.
- 3 Ook zijn er veel aanbieders die refurbished laptops en telefoons aanbieden, zoals [Recover-E](#) en [Refurbished.nl](#). Daarnaast zijn er partijen die tweedehands apparaten inzamelen om ze vervolgens zelf op te knappen en door te verkopen, zoals [Seenons](#). Werk samen met dergelijke bedrijven om een circulaire bestemming te vinden voor je afgedankte elektronica.

Stap 4: Reststromen

Mogelijk heb je nog reststromen over, waarvan je niet zeker weet of ze nog waarde hebben. Bied deze reststromen aan op een daarvoor bedoeld platform. [Excess Material Exchange](#) (algemeen) [Insert](#) (bouw) en [Oogstkaart](#) (bouw) handelen in reststromen. Bij [De Clique](#) zorgen ze voor een bestemming voor alle groene afvalstromen en ook [The Bin](#) is een partij die je kan helpen met een toepassing voor jouw reststroom. Informeer bij je branchevereniging of er een specifiek platform is voor de reststromen van jouw bedrijfsprocessen. Het op deze manier verwaarden van je reststroom kan enorm schelen in de afvalkosten!

Tip: levert het afvalcontract hoge kosten op? Bekijk de mogelijkheid om te wisselen van inzamelaar, een goedkopere verwerking door afval (meer) gescheiden in te zamelen, of bekijk of je een gezamenlijk afvalcontract kunt afsluiten met een lokaal afvalbedrijf.

